

DISKRECE NEURČITÉ POJMY

ANNA CHAMRÁTHOVÁ

DISKREČNÍ PRAVOMOC

SPRÁVNÍ UVÁŽENÍ

*„s existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný nutný právní následek“
(Průcha)*

Možnost zvolit jedno z více řešení předvídaných právní normou

Právem založený prostor pro volbu určitého postupu, řešení či rozhodnutí, tedy zda něco učiní nebo nikoli, resp. jaký obsah bude jeho rozhodnutí mít (Skulová)

NEURČITÝ POJEM

Norma používá výraz, který blíže nevymezuje a který není blíže vymezen ani v jiné právní normě, tj. chybí legální definice pojmu

Správní orgán rozhodne, zda je obsah daného pojmu naplněn, v případě, že obsah konkrétního „neurčitého“ pojmu naplněn, musí postupovat způsobem, který pro daný neurčitý právní pojem zákon předpokládá

PŘÍKLADY

SPRÁVNÍ UVÁŽENÍ

§ 62 správního řádu:
„Správní orgán může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000 Kč tomu, kdo v řízení závažně ztěžuje jeho postup tím, že...“

NEURČITÝ POJEM

Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“

JUDIKATURA

V té souvislosti je třeba odkázat na závěry právní teorie, která dovodila, že „[m]ezi postupem orgánu při aplikaci norem s neurčitými právními pojmy a realizací diskreční pravomoci je **podstatný rozdíl, i když v obou případech má orgán určitou míru volnosti**. Při interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení orgánu zaměřuje na **konkrétní skutkovou podstatu a její vyhodnocení**. Objasní si význam neurčitého právního pojmu a jeho rozsah a hodnotí skutečnosti konkrétního případu z toho hlediska, zda je lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého právního pojmu (...). U diskreční pravomoci je úvaha orientována na **způsob užití právního následku** (...). Uvnitř diskreční pravomoci je správa svým způsobem sama sobě pánem, volí postup, který jí zákon umožňuje a který ona považuje pro konkrétní vztah za účelný. V žádném případě to však neznamena (...) otevření prostoru pro její libovůli či absolutistické rozhodování.

(viz Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 8. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 80 – 81).

Citováno v rozsudku NSS ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 1 Azs 200/2014

LIMITY A HLEDISKA PRO POUŽITÍ SPRÁVNÍHO UVÁŽENÍ

Zákon (lze konkretizovat instrukcí či prováděcím předpisem)

Ústavní principy - *zákaz libovůle, zásada legitimního očekávání, princip rovnosti, zákaz diskriminace, princip proporcionality*

Zákonné principy – *základní zásady činnosti správních orgánů, zásada řádného odůvodnění*

Nezávazné principy a hodnoty – *např. principy dobré správy veřejného ochránce práv*

PŘEZKUM SPRÁVNÍHO UVÁŽENÍ

Správní řád

přezkum zákonnosti a správnosti, omezení: zákaz reformace in peius a zákaz změny rozhodnutí vydaného v samostatné působnosti

Soudní přezkum:

§ 78/1 s. ř. s.: „Je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil.“

soud nenahrazuje volné uvážení správního orgánu, ale zabývá se i obsahem uvážení (širší pravomoc je u přezkumu sankcí)

ABSOLUTNÍ UVÁŽENÍ

V případech, kdy neexistuje právní nárok na vydání rozhodnutí

„Absolutní či neomezené správní uvážení v moderním právním státě neexistuje. Každé správní uvážení má své meze, vyplývající v první řadě z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. Dodržení těchto mezí podléhá soudnímu přezkumu.“ (5 As 9/2008 – 106)

Nutné uplatnit veškeré požadavky a nároky kladené na správní uvážení (*stále se jedná o typ správního uvážení*)

PŘÍKLAD 1

Pan E. S., veřejně činná osoba, havaroval se svým vozidlem ve městě Praha, přičemž poškodil jak vozidlo, tak místní komunikaci. Policie ČR při šetření zjistila celou řadu porušení zákona o provozu na pozemních komunikacích, kterých se řidič dopustil. Policie šetření předčasně skončila, aniž by byly přešetřeny veškeré okolnosti případu, a věc vyřešila dle přestupkového zákona domluvou na místě. Řidiči tedy nebyla uložena žádná pokuta. Na následné dotazy médií směřující na nerovnost veřejně činné osoby před zákonem policie odpověděla, že zákon neporušila, neboť postupovala v jeho mezích, a vzhledem k tomu, že se jednalo o první porušení zákona dotčené osoby a vzhledem k tomu, že si pan S. způsobil škodu zejména na svém vozidle, přistoupila k zákonné možnosti řešit přestupek domluvou.

1. Identifikujte, zda, případně kde, má správní orgán v uvedených případech diskreční pravomoc.
2. Identifikujte neurčitý právní pojem/pojmy (pokud jsou v zadání obsaženy). Jak bude správní orgán posuzovat, zda byl jejich obsah naplněn?
3. Postupoval dle Vašeho názoru správní orgán správně? V případě, že ne, v čem spočívalo pochybení?
4. Jakým způsobem je správní orgán při uplatnění správního uvážení v daném případě limitován?
5. Lze správní uvážení v daném případě soudně přezkoumat? V případě, že ano, jaké aspekty může správní soud přezkoumat?

VODÍTKO K ŘEŠENÍ

„Orgán moci výkonné nemůže zvýhodnit adresáta svého působení oproti jiným adresátům za týchž podmínek jen proto, že se jedná o osobu veřejně známou. Pokud je z okolností případu patrné, že k takovému zvýhodnění došlo, je ochránce oprávněn zasadit se o obnovení rovnosti v právech. Postavení ochránce je v takovém případě velmi významné, neboť veřejnost má omezenou možnost kontroly jednání veřejnoprávního orgánu ve správním řízení, které je neveřejné.“

(šetření VOP 1362/2004/VOP/DU)

PŘÍKLAD 2

Pan John S., britský občan pobývajícím na území ČR půl roku, byl policií po páté v průběhu jednoho měsíce přichycen při krádeži alkoholu. Hodnota ukradeného zboží se vždy pohybovala ve výši do 2 000 Kč. Po zjištění, že se jedná o cizího státního příslušníka, s ním orgány cizinecké policie zahájily řízení za účelem správního vyhoštění, a to z důvodu závažného narušení veřejného pořádku (§ 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců), za který lze dobu, po kterou nelze umožnit vstup na území, stanovit až na 10 let. Johnovi S. byla v prvostupňovém rozhodnutí doba stanovena na 3 roky. V odvolání se hájil, že správná orgán nijak svoje rozhodnutí nezdůvodnil, doba byla zjevně nepřiměřená a neodpovídala době, kterou správní orgán uložil v obdobných řízeních, vedených s dvěma spolupachateli Johna S. (tam přistoupil k stanovení doby na 1 rok).

1. Identifikujte, zda, případně kde, má správní orgán v uvedených případech diskreční pravomoc.
2. Identifikujte neurčitý právní pojem/pojmy (pokud jsou v zadání obsaženy). Jak bude správní orgán posuzovat, zda byl jejich obsah naplněn?
3. Postupoval dle Vašeho názoru správní orgán správně? V případě, že ne, v čem spočívalo pochybení?
4. Jakým způsobem je správní orgán při uplatnění správního uvážení v daném případě limitován?
5. Lze správní uvážení v daném případě soudně přezkoumat? V případě, že ano, jaké aspekty může správní soud přezkoumat?